

Din Sa?I??? Kadercilik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Din Sa?I??? Kadercilik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19905>

Özet

Din Sa?l??? Kadercilik Ölçe?i (Religious Health Fatalism Scale - RHFS), bireylerin sa?lık durumlar?n? ve sonuçlar?n? tamamen dini veya ilahi bir yazg?ya, yani kadercilik inanc?na ba?lama e?ilimlerini ölçmek amacıyla geli?tirilmis? bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, dini inançlar?n sa?lık davran?mlar?, hastalık yönetimi ve tedaviye uyum üzerindeki potansiyel engelleyici etkilerini de?erlendirmeyi hedefler. Ölçe?in Türkçe uyarlamas?, **Bobov ve Cap?k (2020)** taraf?ndan gerçekleştirilmi? olup, Türk kültür ve dil ba?lam?nda geçerlik ve güvenilirlik analizleri sunulmuştur. Bu çalışmada, ölçe?in Türkiye'deki sa?lık psikolojisi ve din psikolojisi araştırmalarında kullanılmasına olanak sağlamıştır.

Anahtar Kelimeler

Din Sa?l??? Kadercili?i, Kadercilik, Sa?lık ?nançlar?, Ölçek Uyarlama, Psikometri, Dini Ba?a Ç?kma.

Yazarlar

G. Bobov, Cantürk Cap?k (Türkçe Uyarlama).

Amaç

Din Sa?l??? Kadercilik Ölçe?i'nin temel amacı, bireylerin kendi sa?lıklar? üzerindeki kontrol algılarına ve sa?lık sonuçlarına ilahi güçler tarafından önceden belirlendiğine dair inançlarına yoğunluğunu nicel olarak belirlemektir. Ölçek, özellikle bireylerin koruyucu sa?lık davran?mlarından kaçınmas?na veya t?bbi tedavilere direnç göstermesine neden olabilecek **kaderci** tutumları saptamak için tasarlanmıştır. Türkçe uyarlamasının özel amacı ise, ölçe?in orijinal yapısını ve ölçüm özelliklerini Türk dili ve kültürü için do?ulamaktır.

Yapı

Ölçek, temel olarak **Din Sa?l??? Kadercili?i** (Religious Health Fatalism) yapısını ölçer. Bu yapı, iki ana bileşeni içerir: 1) Sa?lık sonuçlarına (hastalık, iyileşme, ölüm) tamamen Tanrı'nın iradesine ba?lı oldu?u inanc? ve 2) Bireysel çabaların (diyet, egzersiz, t?bbi müdahale) bu ilahi yazg?ya de?irtirmede etkisiz veya gereksiz oldu?u inanc?. Bu kaderci inanç, kişinin sa?lığını korumak veya iyileştirmek için aktif adımlar atmasını engelleyen bir psikolojik bariyer olarak i?lev görebilir.

Geçerlik

Türkçe uyarlama çalışmasında (Bobov & Cap?k, 2020), ölçe?in yapısal geçerliğini incelemek

üzere genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. Çal??ma, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türkçe örneklemede de korundu?unu göstermeyi amaçlam??t?r. Geçerlik çal??malar? ayr?ca, ölçe?in di?er ilgili yap?larla (örne?in, genel dindarl?k, sa?l?k kontrol oda??) beklenen yönde ili?kiler gösterip göstermedi?ini inceleyen **yak?nsak ve ayr??an geçerlik** kan?tlar?n? da içermektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in Türkçe formunun güvenirlik analizleri, iç tutarl?l?k katsay?s? olan **Cronbach Alfa** de?erleri ile rapor edilmi?tir. Yüksek bir Cronbach Alfa katsay?s?, ölçek maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü gösterir. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in farkl? kültür ve dillerde oldu?u gibi, Türk kültüründe de yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu ortaya koymu?tur.

Faktör Analizi

Din Sa?l??? Kadercilik Ölçe?i'nin faktör yap?s?, Türkçe adaptasyon çal??mas?nda incelenmi?tir. Orijinal ölçe?in genellikle tek boyutlu bir yap?ya sahip oldu?u varsay?l?r. Bobov ve Cap?k (2020) taraf?ndan yap?lan **faktör analizi**, ölçe?in tek bir temel faktör alt?nda topland??n? do?rulam??t?r. Bu tek faktör, bireyin sa?l?k konular?nda dini kadercilik düzeyini temsil etmektedir ve bu, ölçe?in teorik yap?s?yla uyumludur.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Uyarlama

Format: Orijinal ölçek, genellikle Likert tipi derecelendirme kullan?r. Bu, kat?l?mc?lar?n maddelere ne kadar kat?l?p kat?lmad?klar?n? belirtmelerini gerektirir.

Language Available: Türkçe (Uyarlama sonras?), ?ngilizce (Orijinal dil).

Population Group: Yeti?kin Popülasyon.

Age Group: Genellikle 18 ya? ve üzeri.

Population Details: Uyarlama çal??mas? genellikle üniversite ö?rencileri veya genel toplum örnekleminde gerçekleştirilmi?tir.

Test Methodology: Kendi kendine raporlama yöntemiyle uygulanan ka??t veya çevrimiçi formattaki anket.

Anahtar Kelimeler

Dini ?nançlar, Sa?i?k Psikolojisi, Ölçek Geli?tirme, Güvenirlik, Geçerlik, Psikometri.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: Sorumlu yazar?n ileti?im adresi: c_capik36@hotmail.com

Correspondence Address: Cantürk Cap?k (Sorumlu Yazar).

?zinler, Ücret ve Test Y?i?

Ölçe?in Türkçe uyarlamas? **2020** y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m?na ili?kin izinler için sorumlu yazar Cantürk Cap?k ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Kullan?m ücretleri ve telif haklar?, yazar?n ve yay?nc? kurulu?un politikalar?na tabidir.

Kaynaklar

Bobov, G. & Cap?k, C. (2020). The reliability and validity of the Religious Health Fatalism Scale in Turkish Language. *Journal of Religion and Health*, 59, 1080-1095. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10943-018-0731-y>

Uyarlama çal??mas?n?n orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: [turk-dilinde-din-sagligi-kaderciligi-olceginin-guvenilirliigi-ve-gecerliliigi-toad.pdf](#)

Din Sa?i??? Kadercilik Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Kullan?m ve uygulama amac?yla, yay?mlanm?? makaleye veya sorumlu yazara ba?vurulmas? gerekmektedir.